

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy óra . . . 1 kor. Egy óra . 1 kor. 50 HIL.
 Negyedévre . . 3 . Negyedévre 4 . 50 .

Felolvasó szerkesztő:
IFJ. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Plac-utca 47. és 49. szám.

Nyílt levél Tiszához.

Bérletet a püspökladányi magyaroknak.

Már szóvá tette a mi lapunk a közoktatásügyi kormány azon sérelmes eljárását, hogy a vallásalapítványi birtokokat potom áton nagybérlőknek adja ki, míg a szegény földnélküli nép kénytelen elvándorolni. Püspökladány népének a kezéről is elakarják ütni a vallásalapítványi földek bérletét, pedig a nép jóval magasabb haszonbért is fizetne a földekért, mint a nagybérlők.

Ezt a méltatlan eljárást tette szóvá a „Debreczeni Protestáns Lap“ legújabb számában a lap felelős szerkesztője, Erős Lajos theologiai tanár, volt püspökladányi ev. ref. lelkész, aki nyílt levelet intézett gróf Tisza István kormányelnökhöz, feltárván a helyzettel előtte. Az ő nyílt leveléből közöljük az alábbi, megszívlelésre méltó, erős népszerűetől áthatott sorokat:

„Itt Hajdúvármegyében Debreczenhez közel fekszik egy jó magyar község. Neve Püspökladány. Lakosainak száma 11,000. Határa gazdag és nagy, mert jó részben mentesített lap s circa 40,000 magyar holdat teszen ki. Amde ebből a 40,000 holdnyi istenáldotta jó földből 28,000 holdnyi terület a Vallásalapítványé s ez azt az utolsó 18 év óta néhány nagy bérlőnek adva ki, ezzel nemcsak a község fejlődésének vágta be az útját, hanem a község lakosait, — ugyszólva a lét feltételeitől is megfosztotta. Ez a nép ugyanis specialiter és csaknem kizárólag földműveléssel foglalkozik. És a nagy határból alig 10,000 magyar hold van csak a kezén, beleszámítva ebbe még az utcákat, köztereket, kubikgödöröket és nullás földeket is. Azt teszi ez más szavakkal, hogy ebben a katekzokén földmives községben **egy lélekre egy holdacska föld sem esik.** S ennek a népnek ennyiből kell megélni s mindennemű évről-évre fokozódó közterheket viselni! Nincs hát mit csodálkozni azon, hogy ez a jóra való, tiszta magyar alföldi község az utóbbi pár évtized alatt végképpen elszegényedett s már ez előtt 6—8 esztendővel megkezdődött belőle a kivándorlás, még nem ugyan Amerikába, hanem az ország olyan vidékeire, hol az alföldi viszonyokhoz szokott nép megélni nem tudván, csakhamar utolsó fillérét is elkölti s mint teljesen tönkrement koldus tér vissza szülőföldjére.

Azok, a kik a vezetésre, illetékesek, — ide számítva a vármegyei törvényhatóságot is, — rég tisztában vannak a helyzettel s már ez előtt 9 esztendővel meg-

indították az aktiót, hogy a Trefort Ágoston kultusminister által megkötött bérleti szerződések lejártával, a nép ezekből a kultusminister belügyelete alatt álló alapítványi földekből bérlőhöz jusson. Küldöttségek érkeztek a kultusministeriumban s az akkori kultusminister *Wlassics Gyula* ur egyszer kijelentette a küldöttségek előtt, *hogy igenis méltányos a kérelem; ismeri a helyzetet s rajta lesz, hogy az újabb bérbeadásnál ennek a veszedelmesen szegényedő, de jóra való magyar községnek az érdekei biztosítottassanak.*

Kegyelmes uram! Sokat lehetne és kellene is ez ügygyel kapcsolatosan elmondanom . . . de hogy tulságos unalmas ne legyek, röviden csak annyit vagyok bátor felemlíteni, hogy az új bérbeadás ez előtt 2 esztendővel megtörtént, de a szegény püspökladányi nép morzsánál egyebet nem kapott! Hogy pedig panaszait elnyomják, akkor és azóta azzal biztatták ezt a népet, hogy majd 1904 ben kap a Kelemen-Korniss-féle állapítványi bérletből!

Most minden jel oda mutat, hogy a nép ettől a bérletől is el fog esni!

Ez előtt 3 héttel egész meglepetésszerűleg meg lett hirdetve a versenytárgyalás az egész 6000 holdas birtoktestre s az árverési szövegből világos, hogy a nép érdekei ismét figyelmen kívül maradtak.

Kegyelmes uram! Az országgyűlés szünetel; a kultusminister szabadságon, — Hajdúvármegye főispánja Amerikában s az árverés erre a szóban forgó 6000 holdas alapítványi birtokra szeptember 12-én meg fog tartani! Három magyar község vállalva reflektál rá, — Püspökladány, Biharudvari és Szerep, — *olcsóbban nem kéri, mint másnak adnak*; tudom, láttam, tapasztaltam, hogy ezeknek a szegény embereknek, — annyi csalódás után, — minden bizodalnok egyedül Excellentiában van. Ha ez a nép és vidék ettől a bérletől is elesik (pedig el fog esni, ha Excellentiád közbe nem szól!) akkor 16 esztendeig helyzete javulhatásáról szó sem lehet. **Ez a birtoktest az utolsó; a többi már mind ki van adva; 16 esztendő elég nagy idő arra, hogy ez a nép teljesen elzúljék.**

Lujza hercegnő szökése.

Nincs semmi nyoma merre vannak a szökevények.

Szerdán hajnalban szöktette meg Mattasich Géza szerelmesét, Lujza hercegnőt és a legügyesebb német és osztrák fogdomegek sem találták nyomra azóta. Mintha a föld nyelte volna el őket.

Különben most ez teljesen mellékes is. Az érdekelt udvarok azt szeretnék tudni,

hogy merre és hol vannak, hogy befolyásuk segítségével Lujzát ismét visszakapják, Mattasich ellen pedig bírói uton eljárjanak.

Párisból érkezett távirat szerint a hercegnő Párisba érkezett Mattasich Géza, Stöger Mari s a titokzatos kilétű Weitzner társaságában. De a másik távirat, amely inkább csak kombináció akar lenni, azt mondja, hogy ellenkezőleg a hercegnő Svájcban van, de a berni szállodát, melyben tartózkodik, nem nevezi meg. Egyelőre a hercegnő holléte titok, de a mai nagy nyomozási apparátus mellett, személye nem lehet sokaig elrejtve és meglátjuk, vajjon lesz-e „a merénylet“-ért bünhődése annak, aki kieszelte, végrehajtotta és elfogadta?

Stimmer dr. mindent tud.

Stimmer dr. tudvalevőleg Mattasich ügyvédje, még abból az időből, mikor a földbirtokos katonatisztet váltohamisításért állították a haditörvényszék elé, mely el is ítélte. Az ügyvéd azóta is folytonos összeköttetésben áll Mattasichcsal, már csak azért is, mert az ügyvéd kész kiadásait ily módon remélte megkapni. Megerősítette Stimmer bizalmát Mattasich terve is, melyet ez védőügyvédje előtt elmondott.

Éppen ezért dr. Bachrach, Lujza hercegnő gondnoka, mikor a szökésről értesült, azonnal dr. Stimmerhez fordult, hátha felvilágosítást adhatna ez ügyben a nyomozó hatóságnak.

Dr. Stimmer a szökés napján nem volt Bécsben, csak pénteken érkezett meg oda vidékről.

Mihelyt megjött, dr. Bacharch azonnal felkereste az ügyvédet, akivel mindenek előtt a dolog jogi oldalát vitatták.

Bacharch ezután azt az egyenes kérdést intézte kollégájához, hogy tudja-e, hol van Mattasich, illetve a hercegnő s hajlandó-e ezt a helyet elárulni?

Dr. Stimmer erre azt válaszolta, **hogy igenis tudja, hogy hol vannak a szökevények**, de tekintve az érdekeltséget közte és Mattasich közt, **nem árulhatja el.**

Heves vita fejlődött ki ezután, de mikor Bacharch látta, hogy dr. Stimmer nem kapacitálható, azt kérte, **hogy legalább utazzék Mattasichhoz az ügy tisztázása végett.**

Stimmer azonban ezt is megtagadta, mert, mint tudósítónk előtt ki-

Iskola öltönyöket legczélszerűbb vásárolni **Gerő E.**

férfi-, fiu- és gyermekruha üzletében, mert legjobbat tartja és **olcsóbb mint bárkinél másutt.** DEBRECZEN, plac-utca 47., a Dreher sörcsarnok és a Hungaria kávéház között.

jelentette, alapos oka volt azt hinni, hogy detektívek mentek volna nyomaiban s illuzóriussá vált volna a cél, melynek elérésében a gondnokkal megállapodott.

Fejtelenség az udvarnál.

Bécsből azt jelentik szombaton délelőtt, hogy az udvarnál s annak köreiben teljes a fejtelenség. Még az egyszerűbb dolgokban sem tudnak az egységes eljárásra nézve megegyezni. Dr. Bachrach, mint Koburg Fülöp herceg jogi képviselője, urának megbízása folytán a bírói üldözést kívánja haladéktalanul megindítani, míg a főudvarnagyi hivatalhoz a kabinetirodának az az értesítése érkezett, hogy legfelsőbb körökben ezt kerülni szeretnék s egyáltalán úgy óhajtának elintézni az ügyet, hogy egyszer s mindenkorra befejezést nyerjen.

Több mint valószínű hogy ez a legfelsőbb „óhajtás” lesz az irányadó, dacára annak, hogy Koburg Fülöp herceg mindenáron a megtörő eljárás útjára szeretné lépni. A legfelsőbb óhajnak tulajdonítható aztán az, hogy a bírói eljárás megindításáról egyelőre lemondottak.

Koburg Fülöp azonban reméli, hogy a legközelebbi kihallgatáson érvényt szerez akaratának. Ilyenformán az udvari körök a legnagyobb dilemmában vannak s nem tudják, hogy mit tegyenek?

Weitzer budapesti ember.

Az az ur, aki az elsteri fürdőben a hercegnővel egy szállodában lakott, annak szökését elősegítette: a szálló vendégkönyvébe álnéven Weitzernek írta be magát. A nyomozásnak már annyit sikerült megállapítani, hogy ez a név hamis s hogy az illető nem gráci, hanem budapesti, nem vendég-lős, hanem háziur.

Evvel az emberrel — akinek a neve egyelőre titok — Mattasich budapesti tartózkodása alatt ismerkedett meg s ez a háziur előlegezte neki a pénzt is, mely szükséges volt a szökéshez. Az illetőről csak annyit árulnak el, hogy az Erzsébet-köruton van egy négyemeletes háza.

Az eredménytelen nyomozás.

Az eddigi nyomozásnak semmi eredménye. A nyomozás eddig azt derítette ki, hogy 14 nap előtt három idegen lakott Krampler festőnél. Az idegenek kerékpáron érkeztek meg, sőtét öltönyt viseltek és körülbelül 30 évesek lehettek. Szerda reggel óta a három idegen is elutazott. Valószínűleg összefüggésben vannak a hercegnő szökésével. Az idegenek beszédeiből megtudta a festő, hogy külföldiek és aristokraták. — Szerda éjjel utazott el a három idegen egy bérkocsin. A kocsi neve Martin Emil. Adler hordárnak az volt a megbízása, hogy a hercegnő szobája előtt őrködjék. Semmit sem vett észre a szökésből, amelynek feltétlenül az ablakon át kellett történnie. Autóval sem történhetett a szökés, mert ez felkötötte volna a lakosság érdeklődését. A hatóság a legerélyesebb nyomozást indította meg, de eddig sikertelenül.

Vármegyénk és közelvidéke

A vármegye közgyűlése. Hajdúvármegye f. hó 10-dikén d. e. 9 órakor a vármegyeházán közgyűlést tart Rásó Gyula alispán elnöklése mellett. A közgyűlés rendkívülinek van hirdetve; de azért nem kevesebb, mint hetvenhat különféle ügy kerül akkor napirendre. Legfontosabb ügyek lesznek a következők: A kereskedelemügyi miniszter rendelete a közúti építési és szállítási szerződéseknél jóváhagyása tárgyában. Ugyanannak leirata a tanoncziskolai alapfelhasználása tárgyában. Ugyanannak leirata a törvényhatósági közutak kiépítése tárgyában hozott 28—3368/1904. kgy. sz. határozata. A községi és körjegyzők, valamint a segédjegyzők illetményei szabályozásáról szóló 1904. évi XI. t. cz. végrehajtása ügyében kiadott belügyminiszteri utasítás s ennek alapján tett alispáni előterjesztés. Alispáni jelentés a megyei távbeszélő hálózat kiépítése tárgyában. Beregmegye közönsége II. Rákóczi Ferenc hazaszállítandó hamvainak a munkácsi várban leendő elhelyezése iránt a m. kir. kormányhoz intézett feliratát pártolást végeztet megküldi. Nyitra vármegye közönsége a nemzeti érdekek oltalmára szükséges intézkedések tárgyában az országgyűlés képviselőházához tett javaslatát támogatni kéri. Az országos magyar gazdasági-egyesület a bevándorlás törvényes szabályozása iránt a m. kir. kormányhoz intézett feliratát pártolást végeztet küldi. Hajdúnánás város képviselő-testületének a *Bocskay szobor* költségeihez való hozzájárulás ügyében hozott határozata Maró Miklós és Brassay Károly felebbezésével. Körülbelül negyven főtülvizsgált községi számadást is bemutat a központi választmány.

Nyíregyháza város kövezetvámja

Élénk tárgyalások folytak annak idején Nyíregyháza város kövezetvám szedési joga ügyében. Az ügy azóta megjárta a kereskedelemügyi minisztert és most a kamaránál képezi tanulmányozás tárgyát. Az érdekeltek az ügy érdemében tárgyalásaikat folytatják s annak összegezése e hó 7-én tartandó szaktanácskozáson történik meg, amely értekezleten Szávay Gyula titkár is részt vesz, mint az ügy előadója.

Halálos esés a kocsirol. Egy 12 éves gyerek szerencsétlenségéről ad hirt érsemjéni tudósítónk. Nagy Károly gazda takarmányát hordta haza Oláh Sándor 12 éves fiu, Lőrincz János segítségével. A kocsi tele volt rakva s a lovak hirtelen megbokrosodva elragadták. A kis fiu leesett a kocsirol, kerekék és a lovak közé került és borzalmasan megsérült. Pár perczig ki-lódott és meghalt.

Menyasszonyától a halálba. Megrendítő tragédiát jelentenek nekünk, a mely az elmúlt éjjel Komádiában történt. Adamovits Géza, a Nagyszében állomásozó I. huszárezred főhadnagya érkezett a községbe menyasszonya látogatására, aki ottani tekintélyes polgár viruló szépségű leánya.

A főhadnagy menyasszonya házatól a vendéglőbe ment és ott éjjel mellbe lötte magát. Sérülése életveszélyes. Tettének oka ismeretlen. Az eset nagy feltűnést kelt és az uri családot szomorúságában általános részvét környezi.

Száj és körömfájás. Tiszacsegén a járványos száj és körömfájás megszűnt. A községet ma a zárlat alól feloldották.

Ha a síhedő szerelmes. Berettyó-ujfaluból jelent levelezőnk, hogy Halász Gábor ottani tizenkétéves parasztfiu felakasztotta magát. A padláson találták meg a szülei holtan, a gerendára akasztva. A vizsgálatot azonnal megindították s azt hiszik, hogy végtelen tettet szerelmi bánatában követte el.

Az elfogott kőgyilkos.

Négy hét előtt nagy feltűnést keltett Berlinben az a kőgyilkosság, amelynek áldozatul egy 7 éves leányka esett. A rendőrség a gyilkost végre elfogta.

A gyilkos Busse Oszkár cipésmester, aki 1872. évi január 14-én született Dzierzében. Busse jelentette fel Kohn Miksa kocsist, akit tegnap még a gyilkosság elkövetésével gyanúsítottak, hogy körülbelül négy hét együtt látta a meggyilkolt kisleányt vele. Így akarta a gyanút magáról leterelni,

Hogy jöttek a gyilkos nyomára?

A gyilkosság felfedezése után a rendőrség a megtalált holttest fekvéséből és az egyéb körülményekből rögtön sejtette, hogy a gyilkost csak abban a házban kell keresni. Még jobban megerősítette a rendőrség feltevését az, mikor megtudta, hogy a meggyilkolt kis leány sohase követte, vagy engedelmeskedett idegennek. A holttest szorgosabb megvizsgálása is azt bizonyította, hogy azt a gyilkosság békövetkezése után helyezték a pinczébe.

Bussére, az elfogott gyilkosra több ok miatt gyanakodtak. A vizsgálat megállapította, hogy Busse gyakran állt az üzlete előtt és kis leányokat csalt az üzletébe. Ehhez járult, hogy Busse régi lakója volt a háznak, így az egész helyet, a homokpinczével együtt nagyon jól ismerte. Annaira ismerős volt a ház minden egyes, még a legrejtettebb zugával is, hogy világos nappal is elvihette a holttestet a pinczébe. Mindehhez járult, hogy a gyilkos a déli időben egyedül volt otthon, mert a felesége elutazott s segéde pedig ebédelni ment. A felmerült gyanu okok oly súlyosak és terhelők voltak Bussére, hogy a vizsgálóbíró tegnap házkutatást tartott a gyanúsítottnál. A meddig, mint tanu, kihallgatáson volt Bussó a rendőrségen, addig megejtette a házkutatást. Négy héttel a gyilkosság elkövetése után megtalálták Busse lakásán a kis leány szalmakalapját, a melyet közvetlen a gyilkosság elkövetése előtt viselt.

Ezzel a vizsgálóbíró és a rendőrség bebizonyította, hogy Busse követte el a gyilkosságot.

A tisztviselők visszahajtottak a rendőrségre, ahol Bussénak, aki épp ott tanuló volt, szemébe mondták, hogy ő a gyilkos. Busse láthatóan megrendült és el-

ZÁDOR LAJOS női ruha készitési műtermében
elsőrendű gyakorlott varrónők
felvétetnek.

Karlszbádi edények üveg- és bazar áruk olcsó árban
kaphatók
DEBRECZEN, Fötér 12. sz. Stenczinger-ház.

sápadt, de egy pillanat múlva magához tért és tagadta a terhére rótt cselekményt.

Amikor azonban a vizsgálóbíró egyenként szemébe mondta a súlyos gyanuokat, Busse megtört és bevallotta tettét. Augusztus harmadikán délután két órakor becsalta magához a kis leányt, a ki őt jól ismerte és erőszakot akart rajta elkövetni. Amikor azonban a szerencsétlen kis leány segítségért kiáltott, nagyon megijedt és megölte a kis leányt. Ágyába vitte a szerencsétlen áldozatát és a párnával megfojtotta. A holttestet azonban elrejtette az ágy alá, amíg egészen kihűlt. Ezután világos nappal a pinczébe vitte és a homokba rejtette. A gyilkosság elkövetése után nyugodtan végezte a rendes napi munkát az elvetemült gyilkos és amikor a kis leányra terelték a beszédet, mindig nyugodtan beszélt róla.

Mi az újság ?

Amerikai választási költségek

Mi, világhírű kortes-nemzet, bizony irigyelhetjük az északamerikai Egyesült-Államok választási kasszáját. A milliárdosok hazájában Rooseveltnél elnök újramegválasztásának biztosítására, mint megirtuk, a republikánus párt tíz millió dollárt gyűjtött össze, a mi magyar koronaértékben negyvenöt milliót tesz ki. Magyarországon, az úres pártkasszák hazájának főkortesei bizonyára hevesebben érzik dobogni szívüket e hír hallatára. Menynyi mindent össze lehetne választani 45 millió koronával! Egyszerűen megvásárolhatnók az önálló vámterületet és a nemzeti hadsereget és maradna belőle fényes korteslakomákra is! Bizony, bizony, szegény nemzet vagyunk; még a választásokban is felülmúl bennünket az amerikai.

Kémkedéssel gyanúsított osztrák tiszt. Triesztbe jelentik Ariagóból, hogy a város közelében letartóztatták Soós magyar-osztrák vezérkari századost s átadták a termini bíróságnak. Soós, akinek birtokában megtalálták a környék térképét és aki turista ruhában volt, azt állítja, hogy szórakozás okáért tartózkodott a környéken.

Regényes szökés. Az athéni lapok romantikus esetet mesélnek el, amelynek hősnője Smolenski hadügyminiszternek leánya, bájos uri hölgy nemrégén egyik barátjával sétára indult a tengerpartra, amelyről egy váratlan pillanatban a hullámokba vetette magát s a közelben várakozó bárka felé uszott. A leány kísérője dr. Apostolo Copulot vélte a bárkában álló férfialakban felismerni, ugyanazt, aki titokban már régebben el volt jegyezve a miniszter leányával, de akihez adni a leányt szülei nem akarták. Smolenskiék érthető aggodalommal vettek tudomást a romantikus szökésről s napok teltek el, amíg birt hallhattak gyermekükről, aki levélben tudatta övéivel, hogy már Copulo doktorral annak rendje és módja szerint megesküdött.

Fürjeső. A szegedi tanyákon tegnap reggel arra virradtak, hogy a tájék csak úgy hemzseg a fürjektől, mintha a bibliabéli csudás fürjeső ismétlődött volna meg. Puska se kellett a megszerzésökhöz, mert úgy meglapultak szegény madarak, mint a kezes tyúk. Az érdekes tüneménynek az lehet a magyarázata, hogy a fürjek már

huzódnak dél felé — bár szeptember vége előtt nem igen szoktak költözödni — és a kedden éjszakai eső úgy átázta a szárnyukat, hogy a különben is rosszul repülő madarak nem bírtak tovább szállni. Erre vall az is, hogy mikor felferődött az idő és fölszáradt a szárnyuk, tovább szálltak a fürjek. Természetesen a potyapecsényét kedvelő tanyai magyarok sokat foglyul ejtettek a szépszavú madárból.

Az ifjuság zarándokutja Sztambulba. A budapesti egyetemi ifjuság a napokban gyűlést fog tartani, melynek tárgya szép és hazafias mozgalom megindítása lesz. Fölvették ugyanis az eszmét, hogy a magyar egyetemek ifjusága Rákóczi hamvainak hazahozala előtt zarándokoljon el Konstantinápolyba és ott nagyszabású bucsúünnepség keretében rója le a nemzet kegyeletének adóját. A török szofták tárt karokkal fogadják magyar kollégáikat és bizonyára szimpatikus lesz ez a zarándoklat a török főváros egész lakossága előtt.

Az öngyilkos vasutas. Pozsonyban Neumann József 41 éves vasuti kalauz a korcsában 9 mm.-es forgópisztolyból jobb halántékon lötte magát és rögtön meghalt. Holttestét a központi temetőbe szállították. Tettének oka ismeretlen.

Nyolcz munkás a föld alatt. Hatvan környékén egyik szőlőben pinczét ástak a munkások. Serényen folyt a munka s már jó mélyen behatoltak a föld gyomrába. Azonban nem dolgoztak a kellő elővigyázattal: elfelejtették feltámasztani az aláásott föld réteget. Így történt meg aztán a borzalmas szerencsétlenség: a laza földtömeg beszakadt és sok mázsás súlyával maga alá temetett 8 munkást. Hatan csak könnyebb sérülést szenvedtek; egyet súlyosan megsebesülve szállították a fővárosba, míg a nyolczadikat holtan huzzták ki a leszakadt föld tömeg alól.

Tizenhárom éves gyilkos. Kecskeméten a szentkirályi pusztán Balázs István tizenhárom éves kanászgyerek Herczeg Kiss Pál negyven éves gazdálkodót agyonlőtte, mert az őt a legeltetés miatt megszigta.

Férjgyilkos asszony. Nagybarcán (Hunyadvármegye) a napokban reggel lakásának tornácán fejszecsapással megölte találták Herpencs Ádámot. A gyanu első percében a nálánál idősebb nejére irányult, ki féltékeny volt férjére és három nappal a gyilkosság előtt szintén perpatvar volt a házastársak között. Az asszony hosszas vallatás után bevallotta, hogy férjét féltékenység miatt ölte meg egyetlen fejszecsapással, midőn az aludt.

Gyermekgyilkos anya. Kovásznán Ritter Mária cselédleány, újszülött gyermekét megfojtotta és zsákban elrejtette. A leányt a csendőrség letartóztatta.

Kirabolt nagygyűlés.

Hajdukok rablógarázdálkodása Szerbiában.

Az utóbbi időben a hajdukok száma Szerbiában ijesztő módon elszaporodott és mindenünne jönnek a hitek a szerb fővá

rosba a banditák garázdálkodásáról. Az utonálló gonosztevők határt nem ismerő vakmerőségükkel a közbiztonságokra ügyelő közegeket annyira zavarba hozzák, hogy velük szemben csaknem tehetetlenül állanak. Ezen a héten egy párjátrikító brigantimerényletet vitt véghez a híres hajdukvezér: Kondics Dragomir a valjevói kerület Kolu-bára nevű községében.

Kondics néhány főből álló csapatával a község vendéglőjébe este berontott, amidőn ott a radikálisok nagygyűlést tartottak. A rablók ezekre a korcsma ajtaját rázárták és csak egyeseket eresztettek ki az ajtón, akiket a pénzüktől és minden értéktárgyuktól megfosztottak.

Miután így dolgukat elvégezték, az elzártakat kieresztették, de a vendéglősnek meghagyták, hogy az egész gyűlésben résztvevő politikusokat megvédelje, de ezért semmi fizetést el ne fogadjon.

Azután magukat is elláták mindenféle italfélével és dohánynyal, majd énekelve és üdvövések mellett elhagyták a falut. A rendőrséget a gonosztevők üldözésére küldték, de annak semmi eredménye nem volt, mert ezek sokkal inkább félnek az elvetemült hajdukoktól, mintsem hogy velük harcba bocsájtkozzanak.

Egyházak és iskolák.

Az ágost. hitv. ev. templomban az istentiszteletet ma d. e. 10 órakor Hudák János s. lel. kész végzi.

A görög kath. kápolnában: 6 órakor reggeli istentisztelet, délelőtt 9 órakor sz. mise, délután 8 órakor vecsernye, 4 órakor rózsafüzér ájtatosság.

Tanév megnyitás. A helybeli gör. kath. elemi iskolában a rendes oktatás holnap reggel 8 órakor istentisztelettel kezdődik.

A női keresk. tanfolyamon e hó 5-én hétfőn d. u. 2 órakor lesz a tanév megnyitása.

A felső keresk. iskola alsó osztályába oly nagy számmal iratkoztak a tanulók, hogy ez osztály párhuzamosítása vált szükségessé. Azért jelentkezéseket még továbbra is elfogad az intézet igazgatósága.

A nőipariskolába a tanév megújítása szept. 7-én lesz. Tandíjmentes növendékek még felvétetnek, kik 14. életévüket betöltötték és legalább VI. elemi osztályt jó sikerrel elvégezték.

Az Abeles-féle polgári és elemi leányiskolában (Hatvan-u. 23.) a jövő tanévre való beiratkozások naponta délelőtt 9—12-ig, d. u. 3—5-ig eszközölhetők.

UJDONSÁGOK.

Vogl Pál ezredes ünneplése.

Debreczen házierede Tenkén.

Tenke kisvárosi életének hatalmas eseménye volt a napokban. Vogl Pál, a debreczeni 39. gyalogezred derék ezredese ünneplte ott szolgálatának negyvenedik évfordulóját. A nevezetes alkalom parázs ünnepségekhez juttatta a kisvárosi élet egyhangúságához szokott tenkeieket, akik nem igen felejtik el egyhamar Vogel ezredes jubileumát.

Az a derék katona, írja tudósítónk, a ki tíz nap óta lakik ezredével együtt Tenkén, valóban megérdemli, hogy dicsérettel emlegessék nevét. Szívben-lelekben nemes

Chylinski Gy. Utóda

fényképészeti műterme

DEBRECZEN, Piacz-utca 41. sz. alatt

a legkényesebb művészi ízlést is kielégítő fényképek mérsékelt árak mellett készülnek.

Ugyanott olajmestményeki akvarellek, fénykép-nagyítások és oleografiák is a legszebb kivitelben készülnek.

ember. Hatalmas athleta termetű katona Vogel Pál, katonás, parancsoló tekintete imponál annak, a ki beszél vele. De az első szónál már elárulja magát a jó ember a művelt, derék és okos katona. A jellemző esetek egész légióját fel lehet róla sorolni.

Vogel Pál nemcsak elméletben, de gyakorlatban is hive annak az elvnek, hogy a polgárság és katonaság közötti jó viszonyt szigorúan meg kell őrizni. Ahogy megérkezett Tenkére a debreczeni 39. ezred, már benne volt a napiparancsban, hogy a legénység vigyázzon a polgársággal való érintkezésre, mert minden rendezavarást szigorúan meg fog büntetni. A parancsban volt is fogantatja.

A katonai készütségnek nem igen akadt dolga Tenkén. Az ezredes barátságos viszonyt tart fenn a tenkei polgári hatóságokkal. Szívesen keresi azoknak társaságát és a tenkei fürdő árnyas fái alatt kedélyes esték folynak le. A fürdő zenekara ilyenkor csak magyar nótákat játszik és ebben versenyez vele a katona zenekar is, a melynek műsorán tulnyomó számban szerepelnek a magyar szerzők.

Az ezredrukkolásoknál az első, aki talpon van, Vogel ezredes. Mire a csapat kivonul, már ő nagyséta lovaglást tett segédtsíjtje kíséretében. A kivonulásoknál mosolyogva biztatja katonáit:

— Csak katonásan fiam, hiszen magyar gyerekek vagytok.

Minap egy tenkei oláh állott nagy alázasan az ezredes elé:

— Domnu ezredes — panaszkodott az atyafi, a katonák gyakorlatozás közben végig nyargaltak dinnyés földemen és tönkre tették a dinnyetermést.

Vogel ezredes tudta, hogy miről van szó. Elővette a pénztárcáját és három rózsaszínű bankót nyújtott át az oláh atyafinak, aki a boldogságtól majdnem elájult. Soha nem látott még egy összegben 60 koronát.

Gavallériája mellett jellemző tulajdonsága az ezredesnek, hogy mindig magyarul beszél. Három évvel ezelőtt alig tudott pár magyar szót, míg most elég jó magyarsággal beszél. Jubileumi bankettjén is magyar pohárköszöntőt mondott. A legénység talán mondani sem kell, rajong a derék katonáért. Jubileumának reggelén, a mint kilépett lakásából, dörgő éljenzés fogadta. És bármerre járt, mindenféle megújult a zajos tüntetés, amely ugyan reglama ellenes, de mert a szívből jött, nem emelt kifogást ellene senki.

Polgárvér a rendőrkardon.

Az összevagdalt csizmadia mester esete.

Lassan bonyolódni ki a csütörtökön hajnalban történt véres eset részletei, a melyekből világos, hogy a két rendőr visszaélt a hatalmával és jogtalanul használta fegyverét Cziczó József csizmadiaival szemben.

Kitűnt, hogy a két rendőr, Balázs Zsiga és Kovács Lajos ugyanazon bormérésben mulattak, ahol Cziczó Lajos, akinek a társaságában szintén volt rendőr, de aki a vérengzés előtt eltávozott. A két rendőr és a csizmadia együtt távoztak a bormérésből. A csizmadia vidám volt és hangosan dalolt. A két rendőr intette eleinte, de Cziczó nem hallgatott. **Ekkor rántottak kardot**

a rendőrök és össze is szabdalták alaposan.

Az esetnek akadt több tanuja is, mert Cziczó segélykiáltásait meghallották a közeli házakban és többen kinyitották ablakaikat, de az utcára nem bátorkodott ki senki, mert a dühöngő rendőröktől féltek.

Az orra vérzett csak.

Reggel a véres esetről Balázs Zsiga tett csak jelentést, míg Kovács Lajos eleinte le akarta tagadni, majd meg kijelentette, hogy **nem emlékszik semmire, olyan részeg volt.**

Csütörtökön délelőtt szolgálatot is teljesített. Már akkor a kardjáról lemosta a vért, **de a ruhája még csurom vér volt akkor is.** Mikor figyelmeztették rá a bűnügyi osztály irattárában a hivatalnokok, elsápadt és egyetlen szót sem tudott szólni.

Később mikor már megisztogatta valamennyire magát, besonfordált és hosszadalmas mesét talált föl, hogy az orra vére eredetelt el és attól lett véres a ruhája. Persze ez is olyan mese, mint az önvédelemről szóló, amit senki sem akar elhinni.

Vizsgálat a rendőrök ellen.

Az ügyészség is tudomást szerzett már az esetről, de a vizsgálatot még nem fejezte be Mile Pál rendőrfogalmazó. Az ügyészség hivatalos hatalommal való visszaélést és súlyos testisértésért emel vádat a két rendőr ellen. A polgármester is megindította a vizsgálatot és szombaton maga elé idézte Balázs Zsiga rendőrt. Csodálatosképpen azonban a két vérengző rendőr még mindig szolgálatot teljesít.

Cziczó József csizmadia állapota mindig kielégítő. Az este azonban állapota rosszabodott. Ha seblázat nem kap, akkor is hetekig eltart, míg sérülései begyógyulnak.

Bucsuzás Váradi Károlytól.

A szombat este tartott társasvacsorával nagyszámu tisztelői nem vettek még végleg búcsut az új tankerületi főigazgatótól. A debreczeni kath. egyház, a kath. főgymnasium. hálás tanítványai és azok szülei vasárnap d. e. 11 órakor búcsuznak el tőle tünnepélyesen a kath. főgymnasium disztermében. Erre nézve Dr. Wolaffka Nándor v. püspök prépost-plébánosától az alábbi meghívót vették: A volt főgymnasiumi igazgató ur, főt. Váradi Károly városunkból távozván, f. évi szeptember hó 4-én, vasárnapon, d. e. 11 órakor a főgymnasium disztermében együttes búcsuünnepélyt rendezünk, melyre az egyházközségi bizottmány, főgymnasiumi bizottság és az iskolaszék igen tisztelt tagjai egyenként és külön-külön tisztelettel meghívom. Ez alkalommal az összes tagok kedves családjait, nemkülönbén a távozó igazgató ur volt növendékeit és azok szüleit is nemcsak szívesen látjuk, de kérjük is, hogy mentől nagyobb számban megjelenni szíveskedjenek. Debreczen, 1904. szept. 2-án Dr. Wolaffka Nándor.

— **Tanító képesítői vizsgák.** Az ev. ref. tanítóképzésben tegnap délután végződtek el az őszi tanképességi vizsgálatok. Összesen 42 tanítójelölt állott vizsgálatra. A vizsgálatok ered-

ménye átlag még a közepes színvonalat se üti meg, mert csak 5 jeles, 8 jó és 17 kielégítő oklevelet állított ki a bizottság, míg 12 növendék javító, illetve ismétlő vizsgálatra utasított. A vizsgázók között a legszebb feleleteket Orosz Magda kisasszony adta, a ki bár magán uton végezte az évfolyamokat, mégis magasan kitűnt a többiek felett.

— **Tilos a magánmunka.** A kereskedelemügyi miniszter legújabb rendeletében kimondta, hogy a városi mérnök hivatala van az illető építészabályzat alapján a város területén eszközözendő építkezések terveit gyakorolni; ebből kifolyólag a miniszter véleménye szerint azon területen belül, melyre az illető városi építészabályzat hatálya kiterjed, a műépítészeti mellékfoglalkozás a városi mérnökök hivatásával összeférhetetlen.

— **Külföldi tanulmányut.** A kollegiumból külföldi tanulmányutra a Nagy József-féle ösztöndíjjal ez évben a szombaton délután tartott bizottsági gyűlés döntése folytán, *Simon Imre* végzett hittanhallgató fog menni.

— **Nyugdíjasok, mint vasúti díjnokok.** A kereskedelmi miniszter rendeletet bocsátott ki a máv. igazgatóságához, a mely utasítást tartalmaz, hogy mindazokat a nyugdíjasokat, akik az igazgatóságnál napidíj mellett alkalmazva vannak, szeptember 1-jétől kezdődőleg apránként el kell bocsátani. A miniszter intézkedése ilyenképpen egyesek érdekére sérelmes ugyan, de egyébként az intencziót elítélni nem lehet, mert sok kenyér nélküli embernek mód nyújtatik arra, hogy keresethez jussanak. A nyugdíjasok pedig, ha rá vannak is utalva a napidíjra, az elbocsátás után sem maradnak kenyér nélkül. A debreczeni üzletvezetőség-nél is működött néhány nyugdíjas tisztviselő, mint díjnok. Ezeknek most fölmondják a szolgálatot.

— **Berukkolt a osaládjával.** A múlt napokban történt ez a következő különös, de egyuttal megható eset. Fegyvergyakorlatra hívták be P. K. nevű munkást, aki meg is jelent a kitűzött napon, de magával vitte három apró gyermekét is. A hozzá intézett kérdezősködésekre elmondta, hogy a felesége a napokban halt meg, nincs senki, akire három apró gyermekét bízhatná. Így kénytelen volt magával hozni őket is. Amikor az ezredese érteselt a szegény tartalékos keservéről, megajándékozta és hazabocsájtotta.

— **Diszalbum Váradi Károlynak.** A debreczeni piarista főgymnasium tudós direktora, Váradi Károlynak főigazgatóvá történt kinevezése alkalmával a debreczeni róm. kath. egyházközségi bizottmánya, főgymnasiumi bizottsága és iskolaszéke disz- emlékirattal tisztelik meg, mely az emléksorokon kívül a bizottsági tagok aláírásával is el van látva. Az emlékirat táblája magyar stílusú bőrvésés, amelyen a piarista rend domború vésetű czimere díszel. Az egész album pedig a magyar műiparnak valóságos remeke, melyet a szépízléséről és ügyes kezéről előnyösen ismert Antalffy Ferenc díszműves készített. Az album különben ma, vasárnap d. e. 10 óráig a Borsos Kata piac- utcai díszművész üzletében lesz kiállítva.

lehet kevés pénzen nagy bevásárlást tenni?
Tegyen egy legkisebb próba bevásárlást

Hol

Lehovits Zsigmond

előnyösen ismert saját készítményű czipő áruházában, Csapó-utca 5. hol mérett utáni rendelések is jó anyagból pontosan készíttetnek.

— **Tanár választás.** A múlt héten az ev. ref. egyházkerület elnöksége a tanítóképezdei helyettes tanári állást Szabó Miklós kolozsvári helyettes lelkészszel töltötte be. Miután Szabó a helyettes tanári állást nem fogadta el, az állásra Nagy Vilmos volt piarista tanárt, most ref. lelkész-jelöltet alkalmazták.

— **Halálozás.** Részvétel értesülünk, hogy néhai Sáfány Zsigmond volt téglási lelkész özvegye Stépan Róza Nyomtató-utcai 7. számú lakásán meghalt. Az elhunyt holttestét szombaton délután Téglásra vittek és férje mellé temetik. Az elhunytban Sáfány Lajos az ev. ref. felsőbb leányiskola tanára mostoha anyját gyászolja.

— **Kinevezés.** A főispán, aki jelenleg Amerikában van, Kovács Sándor volt városi számvevő helyére Madarász Imre volt vármegyei tb. számvevőt nevezte ki. Ez a kinevezés nagy megütközést keltett a város házában, mert hiszen azt várta mindenki, hogy már hivatali állásban levő egyént nevez ki a főispán és nem idegent.

— **Eljegyzések.** Az elmúlt hét folyamán kihirdetés végett jelentkeztek: Rózsa György Virág Eszterrel, Ormándi János Németh Ilonával, Nagy Ferenc özv. Nyiri Lajosnéval, Láber Aladár Berényi Gizellával, Lovasi József Lovász Juliánnával, Kovács János Domján Erzsébettel, Egri Ferenc Békési Erzsébettel, Oláh József Varga Zsuzsánnával, Petermán Ferenc Miskolczi Eszterrel.

— **Kossuth születés napja.** A debreczeni Kossuth-dalkör, mely buzgó ápolója Kossuth Lajos emlékének, e hó 20-án ünnepli Kossuth születésének 102. évfordulóját. Az ünnepély hangversenyyel kezdődik és táncmulatsággal végződik.

— **Kinevezés a bíróságnál.** A debreczeni ítélő tábla elnöke dr. Moldován Ferenc nagybányai lakos, ügyvédjelöltet díjtalan joggyornokká és dr. Tomcsányi László debreczeni törvényszéki díjtalan joggyornokot segélydíjas joggyornokká kinevezte.

— **Népesedés.** Az elmúlt héten összesen 54 születés — 24 fiu, 30 leány és 35 halálozás történt. A lakosság száma tehát 19-el szaporodott.

— **Veszedelemes házaspár.** Nagy botrányt csaptak szombaton délben a Bercsényi utcán Nagy István napszámos és a felesége. A 85. szám alatti lakásukon összevisszaszabdalták egymást, úgy hogy csurom vér volt mind a kettő. A házbéliek a lakásaikba zárkóztak és nem is mertek előbujni, amíg Kubinyi Mihály rendőrőrsparancsnok meg nem fékezte a dühöngő házaspárt.

— **Házasságkötések.** A helybeli állami anyakönyvi hivatalban a múlt hét folyamán házasságot kötöttek: Tóth Ferenc — Milcsus Katalin, Galló Sándor — Korpássy Erzsike, Szeremley Béla — Dóczy Ilona, Kacz Ignác — Friedman Fanni, Wolonyer Izidor — Zeidler Leopoldné, Nagy József — Szatmári Julianna, Nemedi Sándor — Péter Szarka Mária, Goldstein Dávid — Goldstein Gizella. Összesen 9 pár.

— **Felvezénylés a hadi iskolába.**

A honvédelmi miniszter a felsőbb tiszti tanfolyam idej tanfolyamának hallgatói közül Nyiri Lászlót a debreczeni 3-ik honvédegylogozred tisztikarának rokonszenves tagját a hadi iskolába rendelte be.

— **Iparos kongresszus Veszprémben.** A veszprémi általános mezőgazdasági és ipari kiállítás alkalmával ma szept. 4-én folyik le az ipari kongresszus, melyen Thék Endre, Gelléri Mór stb. mellett Szávay Gyula „a termelési tényezők összhangjáról” a tőke és munka viszonyáról fog előadást tartani.

— **Meghaltak.** Balogh Sándor ev. ref. 59 éves önálló csizmadia, Almási János róm. kath. 60 éves szállodai kapus, özvegy Tolvaj Józsefné Gerőcz Erzsébet ev. ref. 72 éves magánzónó, Sárközi Farkas izraelita 57 éves marhakereskedő, özvegy Sáfány Zsigmondné Stégán Ida ev. ref. 54 éves nyugdíjas, özv. Fogarasi Jánosné Gyökös Sára ev. ref. 74 éves magánzónó, Dikter Gizella ev. ref. 3 éves gyermek, özvegy Sárkány Mihályné Fábian Mária ev. ref. 74 éves, Kutas Károly ágost. 21 éves rőtűs kereskedő segéd, Ecsédi Julianna ev. ref. 6 hónapos és Ulriczki Etelka róm. kath. 3 hónapos csecsemők.

— **Megverte a volt segédjét.** A rendőrségen a volt gazdája, Brüll Márton Arany János utca 8. sz. a sütőmester ellen könnyű testi sértésért emelt panaszt Kálmán Imre pékmunkás, aki azzal vádolja, hogy mikor szombaton délután a holmijaiért ment, a volt gazdája a tüzpiskálával kegyetlen elverte. A vizsgálatot a rendőrség megindította.

— **Az elkéseredett magyar.** A csapó utcán szombaton délben nagy botrányt csapott Varga István újföldi lakos. A rendőr figyelmeztetésére pedig még jobban ordított.

En fizetem a pótdoból a polgármestert is, a kapitányt is, a rendőrt is, aztán én hallgassak?

Nem is ballgatott. Bekisérték.

— **Famunkások gyűlése.** A debreczeni famunkások szakégyesülete szeptember 11-én vasárnap fogja tartani alakuló közgyűlését.

— **Garázda csavargó.** A duhajkodasairól híres Szabó Lajos előjött a környékbeli csavargásából és egyenesen a csavargók társaskörébe, a Simonffy utcái piacra ment, hol össze is vezett Szobenyi Mihály csavargóval, ki Szabót úgy fejen vágta, hogy rögtön elborította a vér. Ez azonban nem akadályozta meg a 22 éves csavargót abban, hogy ma reggel a Hatvan utcái kútnál megtámadja apját, Szabó Bálintot. Az öreg a fia tarkón ragadta s fojtogatni kezdte és csak a rendőr segítségével menekült ki Szabó Bálint a fia kezei közül. A csavargó fiut a rendőrségre kísérték.

— **„Sikkasztás vádja”** ezimen szombati lapunkban közölt híreinkre vonatkozólag arról értesülünk, hogy Kellner Miksa (a feljelentő) és Hartstein József közt elszámolási viszony állott fent, tehát sikkasztásról szó sem lehet, legfeljebb elszámolási hibáról. A feljelentés — Hartstein állítása szerint — kicsinyes bosszu műve.

— **Kutyamarás.** Szombaton délután Kovács István Kossuth utca 31. szám a lakos kutyája megmarta az utcán a gyantlanul kerékpározó Gönczi László gépügynököt, aki az esetet fejjelentette. A veszedelmes kutyát lebunkózták.

— **Az urahagyott asszony panasza.** Fiatal, siró asszonyka járt a rendőrségen. Hajduböszörményből való és Kiss Ferencnének hívják. A férje a napokban elhagyta és a Homokkertben, a város területéről végleg kitiltott nővel él. A rendőrség hazatolonczoltatja a csábító kétes hírű hölgyet és az eltévelyedett férj így talán visszakérül asszonyához.

— **Szerencsétlenül járt kőműves.** Az iparos tanonciskola építésénél péntek délután állványáról leesett Varga István kőműves. Varga mintegy 5 méter magasságról zuhant alá és a fején súlyos sérüléseket szenvedett.

— **Zsebelés.** A nyílt utca során lopta el ismeretlen tettes Szilágyi Gáborné pénztárcáját, melyben 20 korona 60 fillér volt. A szegény asszony sirva panaszkodott az esetről a rendőrségen, hol megindították a nyomozást a szegény asszony pénze után.

— **Büvész előadás.** A „Bika Szálló” orfeumhelyiségében, tegnap szombaton híres ismert Carmellini büvész és gondolatolvasó tartott érdekes előadást. Azok között a gondolatolvasók és illuzionisták közt, kik az utóbbi években megfordultak városunkban, Carmellini kétségkívül a legkiválóbb. Mig Cumberland és társai mintegy a természetfölötti képességét tüntetik föl, hogy mások gondolatait kitalálják és elrejtett tárgyakat megtalálnak, addig Carmellini ezt a ritka ügyességet szinte mellékes mutatványnak tekinti. Valóságos univerzális talentum, a szemfényvesztő mesterségben és kézi ügyességben. Tegnap este tényleg nagy sikert aratott, ma este pedig még bővebb programmal új műsorral lép meg a közönséget. Erre a mai fölléptére különösen fölhívjuk olvasóink figyelmét.

x **Letzter József** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piacutca 44. Dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejáratánál lévő kirakatokban.

x **Igen sokan még nem tudják,** hogy Mentze Henrik újdonságok áruházában rendkívül olcsón lehet vásárolni, azonban egyszeri próbavételnél mindenki meg fog győződni, hogy ott csakis kifogástalan, jó minőségű áruk kaphatók igen olcsó szabott árak mellett, a kiszolgálás pedig pontos és szolid.

Bucsulakoma.

Váradi Károly főigazgató tiszteletére.

Szombaton este 8 órakor a debreczeni tanári kör érdemes alelnöke, a Debreczenből távozó dr. Váradi Károly székesfejérvári főigazgató tiszteletére az „Angol királynő” nagytermében bucsulakomát rendezett, amelyen száznál többen, jobbara tanárok vettek részt.

Jelen voltak: Dóczy Imre, Géresi Kálmán főigazgató, Kovács József polgármester, Rásó Gyula alispán, Unger Gusztáv táblabíró, Naszády Iván, dr. Kérészy Zoltán, dr. Jászi Viktor, Siegmeth Károly, Éritz Ernő, Karai Sándor, Fazekas Sándor, Fauszt Elek, Csath Zsigmond, Orosz István, Körner Adolf, Atzél Géza, Csóka Samu, Lestyán Adorján, Kernhoiffer József, Papp János g. k. esperes, Szele György, Kerpely Kálmán, Szojka Gyula, Mihalovits István, dr. Jászai Rezső, Váczy János, Irinyi István, dr. Kardos Albert stb.

Legelőször Dóczy Imre a tanári kör elnöke bucsuztatta Váradi Károlyt a tanári

Tankönyvek bekötését **Dávidházy Kálmán**

könyvkötészete, Fűvészkert-u. 9. sz. alatt a legjobb kivitelben legolcsóbban készíti. — Ugyanott minden könyvkötészeti és műipari munkák a legújabb ízlés szerint készíttetnek.

kör nevében. Váradi Károly meghatottan mondott köszönetet. A tanári kört éllette. Kovács József polgármester a város hatósága nevében mondott meleg bucsuszavakat a távozonak. Váradi Károly ismételt fel-szólt és Debreczen város tanácsára és a polgármesterre emelte poharát. Rásó Gyula Hajdúvármegye, dr. Jászai Viktor a jog-akadémia nevében mondott meleg szavakat. Kozma László az országos tanítói árvaház igazgatója kérte Váradi, hogy új állásában is oly jó indulattal legyen az árvák iránt, mint eddig és ott se szeressék jobban, mint Debreczenben szerették. Jászi Rezső, az új r. kath. főgimnázium igazgatója a rend-társak nevében üdvözölte lelkes beszédben kitűnő elődjét. Beszédje mély hatást gyakorolt a jelenvoltakra. Orosz István és Géresi Kálmán igen ötletes felkészítői után az üdvözlő táviratokat olvasták fel. A társaság az éjfél óráig együtt maradt.

TÁVIRATOK.

Lujza hercegasszony szökéséhez.

Budapest, szeptember 3. Weitzer, Lujza hercegasszony szökésének előkészítője, ma visszajött Elster fürdőbe. Érdekes és szenzációs dolgokat beszél. A szökésről azt mondja, hogy álkulescsal ő segítette be Matasichot a hercegnőhöz, aki a szökevénynt bátorságra ösztönözte. Lujza hercegasszony 5 éven át naplót vezetett, amelyet Franciaországban ki akar adni és benne leleplező-eket fog közölni Matasich ügyéről és az ár-tatlanságát bizonyítja. Párisban hirneves el-meorvosokkal is megvizsgáltatja magát s a bizonyítvánnyal akarja meggátolni további üldözését.

Nyisztorné meghalt.

Arad, szeptember 3. Nyisztor Ador-jánné, a gyulai törvényszéki bíró felesége, aki ellen most is folyt a vizsgálat, mert fér-jét méreggel akarta elvetetni a láb alól, az aradmegyei menyháza fürdőben meghalt.

Tíz napos ütközet.

London, szeptember 3. Oyama japán fővezér kimerítő jelentést küldött Tokióba a 10 napig tartott Liaojangi csatáról. Az oroszok 10 napos csatában 30.000 embert veszítettek. Szerdán az oroszoktól elvett ágyukkal bombáztuk a Liaojangi pályaudvart. Oku és Nodzu üldözik az oroszokat. Holnap Port-Arturba utazom, hogy a város bevételénél személyesen jelen legyek.

Kuropatkin jelentése.

Pétervár, szeptember 3. Kuropatkin jelenti 2-áról: Likvangtunnál az első japán támadást csapatunk sikerrel verték vissza, de az éjfélkor megismételt támadásnak már nem tudtak ellenállani. Az egyik ezred megfutott, ami maga után vonta a többi ezredek futását is. Ma reggel Kuroki hadosztályát támadtam meg, hogy hadállásainkat visszafoglaljam. A harc egész nap tartott. Veszteségünk jelentékeny.

Liaojang elfoglalása.

London, szeptember 3. Liaojang északi részét az oroszok felgyújtották. Az orosz hatóságok még a harc kezdete előtt távoztak a városból. Oyama már telitűtötte főhadi szállását a városban. A város sikátorai nagyon gátolták a visszavonulást — nagy gabalyodást — idéztek elő. A városban túl a szabadban mindenfelől ki-özönlő nagy orosz csapatok közt rettenetes kavargás támadt. A rendetlenség általános s az oroszok vad futásban keresnek menekülést. Kuropatkin minden öröklődése hiá-

valónak látszik a rend visszaállítására. A Taice-fzlyó gázlóin és hidjain rettenetes tolongásban törnek át az orosz csapatok. Közben tömérdek ágyú s hadiszert otthozott és egy hír szerint sok orosz katona a vízbe-fult. A japánok az oroszok nyomában vannak. Egy rendes csapatot sem tud ellenük küldeni az orosz fővezér. Csak a keleti oldalon Kurokival szemben küzdenek még harczrendben az oroszok. Az oroszok teljesen demoralizálódtak. Seregének vad futása teljesen elcsüggesztette Kuropatkit és vezérkarát.

Az oroszok a vasutort.

Tokió, szeptember 3. (Heuter.) Azt hiszik, hogy Oyama tábornagy főerejének, mely a Taicehótól délre van, ma reggel sikerült átkelni a folyón. Kuroki tábornok tegnap egy támadás alkalmával elfoglalta Hayengtaj magaslatait. Remélik, hogy ma uralni fogja a vasutat. Az oroszok ugylátszik a lentaj bányánál gyülekeznek.

Nagy tűz.

Trencsén, szept. 3. A Berger József bécsi czóg rajeczfürdőtől gőzfürésztelepe augusztus 31-én ismeretlen okból kigyuladt és a gépezzel és temérdek nyers és már feldolgozott faanyaggal együtt leégett. A kár nagy.

Nyiltér.

Debreczen, kelte elküldés napján.

Üzleti elvem élni és élni hagyni.

Ez év május havában egy rőfös rövid-áru üzletet nyitottam a fővárosban ismert czímen: „Maradék Áruház”. Ugy helyben, mint a közeli vidéken, igen sokan azon hiszszemben vannak még most is, hogy áruházzamban egyedül egyes maradékot lehet olcsón vásárolni, már pedig ez téves felfogás, mivel ez a czim éppen olyan, mintha azt mondanám, hogy Párizsi Áruház vagy Amerikai Áruház üzletemben a legolcsóbb árak mellett egész végekből, a legujabb, a legdivatosabb és az elképzelhető leg-szebb mintákban lehet női ruhaszöveket, ruhaalra való gyönyörű szép lüsztereket, mosó és francia deléneket, igen szép fehér és színes batisztokat, gyönyörű szép mintájú sötét kék alapu, valamint minden színű cartonokat lehet vásárolni vásznakból, chiffonból, kanavászból, női és férfi ingekből, kezeltökből, gallérokából, fekete nap- és esernyőkből, fűzőkből (Mieder) szőnyegekből, de különösen itthol készített paplanokból igen szép válogatott raktárt tartok. A nagyenyedi fegyházban készült női és férfi harisnyákat Debreczenben egyedül tartom, ezeknek a jósága, tartósága határozottan felülmúlja a külföldi gyártmányt és aránylag azoknál olcsóbbak is.

Paplanokat mérték után is készítek, igen jó kivitelben előnyös ár mellett.

Minden vevő, a ki 5 forint árut vásárol, bármely átadott fénykép után egy élet nagyságu képre (a melynek bolti ára különben 10 forint!) tarthat igényt, a melyet bármilyen időben elkészíttetek gyönyörű szép kivitelben — csupán a papirkeretét és a beszerzésnél felmerülő költségért 1.50 krajczár fizetendő. A képek kivitele ugy az üzletben, mint a kirakatban láthatók.

Miért is felkérem a vásárolni szándékozó közönséget, hogy aki igazán szép és divatos árut akar vásárolni (nem régi állott kelméket), az el ne mulassza a „Maradék Áruházat” Piacz-utca 19. szám a két emeletes Ranunkel-féle helyiségben, a Bika-szálloda mellett, a Tisza palotával szemben meglátogatni.

Üzleti elvem: Élni és élni hagyni.

Hajdusági Bajuszpedró.

Védjegy.

Szép bajusz

nyerhető a híres Hajdusági bajuszpedró használata által, mely legjobb az összes bajuszpedró készítmények között. A bajuszt nem törí, nem tépi, mindég szép állásban tartja és soha sem keményedik meg.

Egy doboz 50 fillér.

Kapható:

Dr. Rotschnek V. Emil utóda

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-u. 8 sz.

Valamint minden debreczeni gyógyszerárban.

Eladó bérház és szőlőskert.

Péterfián a legszebb helyen egy 800 frtot jövedelmező bérház és egy 200 frtot jövedelmező sestetkerti szőlő 4 szobás uri lakással állandó lakásra, kedvező feltételekkel eladó.

Értekezhetni Dr. Berger Andor ügyvéd irodájában, Miklós utca 4. szám alatt.

Háromszori bekenésre megszabadul kellemetlen lábizzadásától. Egy korona ellenében (tiz levéljegy) bérmentve küldi Riesz, Halas.

KWIZDA FERENCZ JÁN.

cs. és kir. osztr.-magy., román kir. és bulgár fejed. udv. szállító, Kerületi gyógyszerész Kornenburgban Bécs mellett.

Kwizda Fluidja

Kigyó védjegy

Turista fluid.

Régi jóhírű diétet.-kosm. szerbedőrszülésre, az emberi test izmainak és inainak erősítésére és edzésére. Eredményesen használva turisták, kerékpárosok és lovaglók által tarak utáni erősítésre és erőgyűjtésre.

Árak:

1/1 palaczk K. 2.—

1/2 palaczk K. 1.20

Kapható minden gyógyszerárban. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár Magyarország részére: Török József gyógyszerésznél, Budapest, Király-u. 12. és Andrássy-ut 20. K.

Gépolaj forrás megeredt

képként 10 krtól feljebb

Neumann Nándor

festék-, olaj- és gépszir raktárában Hatvan-u. 5. Telefon 205.

**Az őszi és téli
idényre!**

Iskola öltönyök

fiu- és férfi ruhák a leg-
olcsóbbtól a legfinomabb
kivitelig

mesés olcsó árban
kaphatók

Katz Hermann

üzégnél
DEBRECZEN, Piacz-utca 43. szám.

500 frtot

fizetek annak, ki a Bartilla fogvizének használatát mellett
üvege 35 kr., valaha ismét fogfájást kap, vagy szája
bűzlök. (Franco küldéssel külön 48 kr.) Bartilla-
Winkler Ede, Wien, 19/I., Sommergasse 1. Főraktár
Török J. Budapest, Király-utca 12. — Kapható min-
den gyógyszerárban és drogonériában — Csakis
„Bartilla fogviz“ kérendő. Hamisítások bejelentése jól
jutalmaztatik. Oly helyekre, hol nem kapható, bér-
mentve küldök 7 üveget 2 forint 60 krért.

Csemege szőlő

a gróf Degenfeld
és Balkányi-féle

Erzsébet szőlőtelep

városi elárúsító helyiségében
Simonffy-utcai városi bérház 13sz.
naponként friss

csemege szőlő

igen olcsón kapható.

Borsajtók

szőlőzúzómalmok

régi jó hírnevű Flei-
scher féle kassai gyárt-
mányok. Bogyozó-ollók
puttonok, szedő vedrek.

Konkolyozó-gépek,

szecska és répavágó-
gépek.

Kerti-padok,

vasbutorok

olcsó madárvédő há-
zikók.

(Szeptember, októberben
akasztandók ki.)

Sesztina Lajosnál

DEBRECZEN, Piacz-utca 23.

Mamák és Tanítónők

becses figyelmükbe.

Ajánljuk az iskolai év beál-
tára jó szintartó himző selymek
és pamutok, kötő pamutok, minta-
kendők a himzéshez és minden-
nemű kézimunkához való minden
hozzávalót.

Legjutányosabban és
legjobbat egyedül csak

Füstös Testvérek

női kézimunka és szakértően ve-
zetett nagy választéku előnyomda
üzletében szerezhetők be

Piacz-utca 12. sz.

Végkiárulás.

Az üzlet teljes felosztása miatt hatóságilag engedélyezett

Végkiárulás.

Szifft Aladár

Piacz-utca 24.

Schroll-féle chiffonok és vásznak, női és férfi fehérnemű
és téli alsó ruhák, női ruhaszövetek és posztók, téli fej-
és nagykendők, asztalneműek és ágyterítők, batisztok, car-
tonok és zefírek, czérna pique és velur barchetek, selyem-
kendők, esernyők és fűzők, keztyűk, harisnyák és köté-
nyek, bélesek és rövidárúk stb.

Az összes raktáron lévő áruk
gyári áron alul végkiárúsítatnak.

Az áruraktár berendezéssel együtt
is eladó. — Az üzlethelyiség kiadó.

Szifft Aladár Piacz-utca 24. sz.

Végkiárulás.

Könyvviteli, Szépirási és Idegennyevi Gyakorlati Szaktanfolyam

felmentek számára.

Egész életre szóló művelődési eszközöket, szellemi kincse-
ket szerezhet meg a haladni vágyó mindkét nembeli ifjuság,
rövid idő alatt, anyagi megterhelés nélkül.

Eme gyakorlati tanfolyam látogatása által hosszú évek
mulasztásait pótolhatják mindazok, kiket mestoha körülmények
a legelőbrevágóbb ismeretek szerzésében meggátolják.

Felnőtt ifjak és nők néhány hónap alatt annyi hasznos
ismereteket szerezhetnek meg csoportos oktatásom, ismert gy-
akorlati módszerem által, mint tulsufolt iskolában a zsenés
ifjuság, csak számos év alatt. Mindenki ismeri eredményes
buzgó működésemet. Hisz lelkem lelkével tanítottam 30 éven
át a debreczeni felsőbb kereskedelmi iskolában, ahol tanítvá-
nyaim ezreinek szeretete a művelt társadalom és a nagymél-
tóságu m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur elismerése
meltatta eredményes odaadó munkásságomat.

A könyvviteli szakcsoporttal kapcsolatosan tanítom a szám-
tant, váltoismét, levelezést. A szépirási szakcsoport felöleli a

magyar, német, rond disz- és gyorsírást, a levelezés és az
irodai munkákat. Az idegen nyelvek szakcsoportja közé
tartozik: a német, francia, angol nyelvtan, társalgás és levelezés.

Mindenki beirathatja magát oly szaktárgyakra, mikre élet-
pályáján leginkább van szüksége.

Beiratás naponta délelőtt 11—1-ig és délután 3—5 óráig.
Iroda és tanterem: Simonffy-utca 2. szám (városi bérpalota
baloldalán 3. kapu II. emelet, a mérnöki hivatal szomszédsá-
gában.) Tanórák: délelőtt 9—12-ig, délután 3—6-ig, esteli fél
9 től 10 óráig, 3-szor hetenkint. Tandij szakcsoportonként 5
havi időtartamra 40 korona, mely összeg a beiratáskor előre
fizetendő. A téli tanfolyam szeptember 5-én, a nyári tanfolyam
márczius 5-én veszi kezdetét. Könyvek, íróeszközök legfeljebb
10 koronába kerülnek félvekenként. — A nagyérdemű közönség
bizalmát és pártfogását kérve és remélve, maradtam hazafias
tiszteléssel

Debreczen, 1904. év augusztus havában

ZALAI MÁRK ny. tanár.

Tisztelettel van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy Gróf Andrássy Gyula Mád-Gönczi hegyi saját termésű Szamorodni borainak kizárólagos elárusítását átvettük s ajánljuk eredeti $\frac{1}{2}$ literes palaczkokban **1 frt 20 krért.**

Ezzel egyidejűleg átvettük Dietzl József cs. és kir. udvari szállító borainak főelárusítását, még pedig úgy asztali, mint pecsenye borokban az asztali borokat is eredeti töltésben hozzuk forgalomba literenként 40 krért.

A Dietzl cég jó hírneve az áru kitűnő minőségéért kellő biztosítékot nyújt.

A midőn tisztelettel kérjük a mélyen tisztelt közönséget, hogy bor be-
vásárlását nálunk eszközölni sziveskedjék, vagyunk tisztelettel

Lusztig és Bán

fűszer-, bor- és gyarmatáru kereskedők

Simonffi-utca, városi bérház.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Egy helybeli üzletben alkalmazást nyer mint kiárusító egy jó családból való s helyes irással bíró nő. Pályázni kívánó e lap szerkesztőségénél utasítást nyerhet.

Gépirónó állást keres. Fiatal 17 éves leány, aki már gépirókezelőként hosszabb ideig volt alkalmazásban, állást keres. A címet megmondja a szerkesztőség.

Irodai intézeti, vagy urasági inas állást keres szerény feltételek mellett, óvadékképes, nős, gyermektelen, kiszolgált fiatal altiszt. Címe a kiadóban.

Jó száraz egyszobás lakás szeptember 15-ére kiadó. Csapó utca 29. kerületpület.

Varga-utca 43. sz. alatt ujonnan épülő házban 5 szobás uri lakás és egy szobás garzon lakás 1904. évi nov. 1-től kiadó.

Fodrászüzlet jömenetelű, felhagyás miatt azonnal eladó. Cím a kiadóhivatásban.

Debreczeni első elektrotechnikai vállalat távbeszélő és távjelző berendezésekre, villamharitók, villamvilágítás és erő átvitelre, villamos jelzőtelepek, tűzjelzők, vízállás-mérők. Elvállal mindennemű az elektrotechnika szakába vágó berendezéseket és javításokat Földvári L. Kossuth-utca 1. szám az udvarban. — Telefon szám 168. Távbeszélő és táviró építéshez szükséges mindennemű készülékek és anyagok, valamint gyógyászati, physikai készülékek és telepek raktára.

Egy kisebb lakás mely áll 1 szoba, konyha és egyéb hozzátartozékokból, október 1-től kiadó Bercsényi-utca 69. sz. a.

Rákóczi és Kuruczokról című füzet 20 fillér leszállított árban kapható a kiadóhivatásban.

Schicht-szappan

„szarvas“

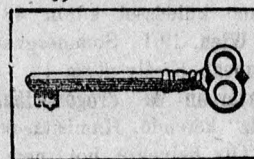
vagy

„kulcs“

jegygyel

legjobb, legkládósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Küry, Blaha, Fedák, Hegyi

crém a melyet nagyhangon hirdetnek nem olyan biztos szépítő mint a **Matild arczenőcs krém**, stb. a mely a legvastagabb szeplőt, májfoltot, vimedlit, arczsört, pörzsenést biztosan eltávolít, kis tégl 1 korona, nagy tégl 1 korona 60 fillér. Ragya himlőhely kisimitására 1 tégl 4 korona.

Matild arczépzítő szappan, szóda nélkül a kenőcsökhöz konstruálva.

Matild poudert, ásványi anyagoktól ment ártalmatlan 3 színben, dobozza 1 és 2 korona. Tessék megpróbálni, ha nem használ, hiánytalanul visszaadom az árát.

Kun István gyógyszerész, első magyar „Matild“ műlaboratoriuma (a párisi laboratorie cosmetique „Matilde“ mintájára alapított 1895-ben, Budapestben.

Budapestben: **Töröknél**, Debreczenben: **Tóth Béla** gyógyszerészertárában.

Üzleti elvem: Élni és Élni hagyni!!!

Megérkeztek a legújabb divatu Női ruhaszövetek és Barchettok gyönyörű szép mintákban, üzletem új — a miért is kivan zárva hogy nállam régi állott kelmét vehessenek.

MARADÉK ÁRUHÁZ Piac-utca 19. szám, — Tisza palotával szemben, pirosra festett kirakat.

Minden olcsó és semmi sem drága.

Nyomatott Hoffmann és Krepovitz könyvnyomdájában Debreczenben, a főpostával szemben.